

KINNITAN

(allkirjastatud digitaalselt)

Priit Rohumaa
Juhatuse esimees
juuni 2013

(allkirjastatud digitaalselt)

Meelis Eldermann
Juhatuse liige
juuni 2013

**Gaasiohtlike tööde läbiviimise kord
JUHEND nr 101**

1. Üldnõuded

- 1.1. Käesolev juhend määrab gaasiohtlike tööde organiseerimise ja ohutu teostamise korra Viru Keemia Grupp AS ja tema tütarettevõtete territooriumil (edaspidi kontsernis).

Juhendile kuulub järgmised lisad ja vormid:

Vorm 1. Gaasiohtlike tööde loetelu.

Vorm 2. Teadmiste kontrolli protokoll.

Vorm 3. I grupi gaasiohtlike tööde töökäsk-luba.

Vorm 4. Töökäsk-loa pikendamine.

Vorm 5. Luba I grupi gaasiohtlike tööde teostamiseks pimedal ajal

- 1.2. Juhendi rakendamisega lugeda varem kehtinud ja Viru Keemia Grupp AS juhatuse esimehe poolt 15.11.2004 käskkirjaga nr 79 kinnitatud Gaasiohtlike tööde läbiviimise kord nr 101 kehtetuks.

- 1.3. Käesoleva juhendi nõuded laienevad nii tütarettevõtete jaoskondade poolt teostatavatele gaasiohtlikele töödele kui ka töövõtuorganisatsioonidele.

- 1.4. Gaasiohtlikud on tööd, mille teostamisel võib:

- eralduda ümbritsevasse õhku kahjulikke, tule- ja plahvatusohtlikke aineid mürgitusi, süttimist ja plahvatust esilekutsuvates kogustes;
- hapnikusisaldus õhus olla alla 20 %.

- 1.5. Sõltuvalt ohuastmest jagatakse gaasiohtlikud tööd kahte gruppi.

I grupp

- Tehnoloogiliste seadmete ja kommunikatsioonide avamisega seotud tööd, kui nendest pole eemaldatud kahjulikud, tule- ning plahvatusohtlikud ained või kui pole välistatud eraldumine setetes.

- Tööd õlipüüdureis, kanalisatsiooni ja soojusvõrgu kaevudes, settijais, sukeldusjahutite kastides ja teistes sarnastes kohtades.
- Tööd kinnises aparatuuris (aparaatides, mahutites, reservuaarides, kateldes, tsisternides), torustike kollektoreis, kaevudes, tunnelites, ahjude gaasikäikudes jt. kohtades.

II grupp

Perioodiliselt korduvad tööd, mis on tehnoloogilise protsessi lahutamatuks osaks ja mida iseloomustab nende teostamistingimuste sarnasus, teostamise paiksus ja töö iseloomu muutumatus, teostajate kindel koosseis.

Sellesse gruppi kuuluvad järgnevad tööd:

- vee lahtine dreneerimine aparatuuridest, mahutitest, reservuaaridest, torustikest;
- proovivõtmine, käsitsi pinna mõõtmine mahutites ja tsisternides;
- auto- ja raudteetsisternide täitmine ja tühjendamine estakaadidel tuleplahvatusohtlike ja mürgiste vedelikega;
- kohapealne visuaalne kontroll süvendites asuvate pumpade ringlusveevarustuse, kanalisatsioonisüsteemi ja põlevvedeliku überpumpamise süsteemi seadmete üle;
- teised ohtlikud tööd, mis on ette nähtud töökohtade tehnoloogilistes instruksioonides (koksikuupide puhastamine, raudteetsisternide puhastamine statsionaarses puhastuspunktis, gaasigeneraatorite puhastamine, v.a. 1000 t generaator).

Märkus:1) II grupi gaasiohtlike tööde teostamisel peab olema vanemoperaatori poolt määratud teine inimene (operaator, väljalaadija, proovivõtja), kes jälgib operatsiooni ohutut teostamist.

2) Proovi võtmine reservuaarist öisel ajal on keelatud.

- 1.6. Gaasiohtlikke töid, sealhulgas selliseid, mis on seotud inimeste asumisega kaevudes, aparatuurides, mahutites jne., teostatakse sel juhul, kui neid töid pole võimalik mehhaniseerida, automatiseerida või läbi viia ilma töötajate otsese kaasamiseta.

Igas ettevõttes tuleb võimalikult vähendada gaasiohtlike tööde hulka ja tagada nende ohutust tehnoloogiliste protsesside ja aparatuuri täiustamisega, kaasaegsete diagnostikameetodite rakendamisega, tehnoloogiliste seadmete ja kommunikatsioonide hüdrauililiste, mehhaaniliste ja keemiliste puhastusvahendite kasutamisega, tehnoloogiliste seadmete üksikute sõlmede varustamisega töökindlate blokeeringutega jne.

- 1.7. Ettevõtte igas tsehhis peab olema **gaasiohtlike tööde loetelu** vastavalt lisale nr.1. Loetelus peavad olema sõltumata grupist kõik gaasiohtlikud tööd.

- 1.8. Gaasiohtlike tööde loetelus peab olema toodud: tsehh, seade, osakond, kui tsehhstruktuur puudub, koht, töö iseloom, võimalikud kahjulikud mõjud töötamisel, teostajate kategooria, tööohutust tagavad põhimeetmed.

- 1.9. Gaasiohtlike tööde loetelu koostab ja allkirjastab struktuurüksusejuht, see kooskõlastatakse tsehhijuhataja ja töökeskkonnaspetsialistiga ja kinnitatakse ettevõtte tehnikadirektori poolt, aga juhul kui tütarettvõtte struktuuris puudub tehnikadirektori amet Loetelu kinnitab juhatuse liige.

Gaasiohtlike tööde loetelu tuleb perioodiliselt, vähemalt kord aastas ümber vaadata ja uuesti kinnitada.

- 1.10. Gaasiohtlikele töödele lubatakse vähemalt 18 aastased, iseseisvale tööle lubatud, väljaõpetatud ja gaasiohtlikeks töödeks atesteeritud isikud.

Juhul, kui gaasiohtlike töid teostatakse töövõtuorganisatsioonide jõududega peab töövõtuorganisatsiooni esindaja esitama Tellijale (Viru Keemia Grupp AS ja selle tütarettvõtted) tõendusdokumendid, mis kinnitavad tema töötajate atesteerimist gaasiohtlike tööde läbiviimiseks vastavalt käesoleva juhendi nõuetele.

Gaasiohtlike tööde läbiviimine atesteerimise mitteläbinud töötajate poolt on keelatud.

- 1.11. Teadmiste korduv kontroll toimub mitte harvem kui **1 kord aastas**. Atesteerimise tulemused vormistatakse protokollina ja tehakse sissekanne tööohutuse väljaõppe kaardile.

- 1.12. Gaasiohtlikele töödele, kus on vaja kasutada isoleerivaid õhuhingamisaparaate lubatakse ainult vastava aparadi kasutamise eriväljaõppe läbinud isikuid, kellel on ülalmainitud aparatuuride kasutamise luba.
- 1.13. Avariide lokaliseerimisega ja avariilukorra levimise piiramisega seotud gaasiohtlikud tööd teostatakse vastavalt hädaolukorra likvideerimise plaani või töökoha kohta käiva ohutustehnika juhendi alusel.
- 1.14. Iga gaasiohtlik töö koosneb kahest etapist:
- objekti ettevalmistamine (seadmed, kommunikatsioonid jne.) gaasiohtlikeks töödeks;
 - gaasiohtlike tööde otsene teostamine.
- 1.15. Vastutavad isikud I ja II grupi gaasiohtlike tööde ettevalmistamise ja läbiviimise eest määratakse Tellija struktuurüksuse insener-tehnilise personali (edaspidi ITP) seast (II grupi jaoks – vanemoperaator).
- Juhul, kui gaasiohtlike töid teostab OÜ Viru RMT võib tööde läbiviimise eest vastutavaks isikuks olla meister, kelle alluvuses on remondigrupi personal ning kes läbis teadmiste kontrolli, sh gaasiohutuse kohta (enne tööde läbiviimist tuleb esitada protokoll koopia gaasiohtlike tööde läbiviimise lubamise kohta).
- 1.16. Töövõtuorganisatsioonide poolt gaasiohtlike tööde läbiviimisel:
- vastutavaks isikuks gaasiohtlike tööde ettevalmistamise eest määratakse ainult Tellija struktuurüksuse ITP, kus teostatakse töid.
 - vastutavaks isikuks gaasiohtlike tööde läbiviimise eest võib olla kõrvalise ettevõtte ITP, kes tunneb juhendiga kehtestatud nõudeid ning on läbinud teadmiste kontrolli seoses käesoleva juhendiga ja mille kohta on vormistatud vastav protokoll (lisa nr 2);
- Enne gaasiohtlike tööde läbiviimist viib Tellija läbi töövõtuorganisatsioonide (v.a. OÜ Viru RMT) töötajatele (sh juhtide ja tööde läbiviimise eest vastutavate isikutele) teadmiste kontrolli vastavalt juhendi punktile 1.10 koos protokoll vormistamisega.
- Teadmiste kontrolli teostab Tellija töökeskkonnaspetsialist. Aktsepteeritakse ka kontserni tütarettevõtte töökeskkonnaspetsialisti poolt läbiviidud teadmiste kontrolli.
- Töövõtuorganisatsioonide poolt gaasiohtlike tööde läbiviimiseks, peale töökäsk-loa vormistatakse esiteks akt-luba või töökorraldus-luba tööde läbiviimiseks toimiva tütarettevõtte territooriumil.

2. Tööde juhtide ja teostjate vastutus ja kohustused

- 2.1. Tütarettevõtete juhatuse liikmed vastutavad gaasiohtlike tööde ohutu korraldamise eest oma ettevõttes.
- 2.2. Juhatuse liige on kohustatud:
- organiseerima oma ettevõtte ulatuses käesoleva juhendi nõuete täitmist;
 - vastavalt käesoleva juhendi punktile 1.6. rakendama meetmeid gaasiohtlike tööde hulga vähendamiseks.
- 2.3. Struktuurüksuses vastutab gaasiohtlike tööde ohutu läbiviimise eest struktuuriüksuse juht.
- 2.4. Struktuurüksuse juht on kohustatud:
- organiseerima gaasiohtlike tööde ohutust tagavate meetmete väljatöötamise ja nende täitmise kontrolli;
 - määrama vastutava isiku tööde ettevalmistuse ja läbiviimise eest;
 - koos gaasiohtlike tööde läbiviimise eest vastutajaga määrama kindlaks kasutatavad isikukaitsevahendid, teostajate koosseisu ja töörežiimi, isikukaitsevahendites töötamise aja, puhkepauside kestvuse, õhuanalüüside perioodilisuse jne.
 - kooskõlastada töökäsk-luba tsehi juhatajaga ja töökeskkonna spetsialistiga.
- 2.5. Vahetusvanem (vanemoperaator, jaama insener) või isik ITP seast, kes on vastaval ametikohal (mitte madalamal), edaspidi nimetatud vahetuse vanem, vastutab:

- gaasiohtlikest töödest hõlmatud seadmete ja kommunikatsioonide väljalülitamise skeemide õigsuse eest, personali lubamise eest nii ettevalmistavatele kui ka gaasiohtlikele töödele;
 - tööde õigeaegse katkestamise eest juhul, kui tootmisprotsessis tekivad hälbep, mis võivad ohustada töötajaid.
- 2.6. Vahetusvanem (vanemoperaator, jaama insener) on kohustatud:
- tagama võimaluse ettevalmistavate ja gaasiohtlike tööde ohutuks läbiviimiseks;
 - hoiatama seadmeid teenindavaid töötajaid gaasiohtlikest tööddest ja tegema vahetusžurnaali vastava sissekande;
 - eksploatatsioonipersonali ohutu tegutsemise eest gaasiohtlike tööde teostamise ajal;▪
 - kontrollima objektide valmidust gaasiohtlikeks töödeks, samuti peale tööde lõpetamist nende täitmise täielikkust ja kvaliteeti;
 - informeerima gaasiohtlike tööde teostajaid ja nende eest vastutajaid võimalikest hälbetest tootmises, mille puhul gaasiohtlikud tööd tuleb katkestada.
- 2.7. Ettevalmistamistöõde läbiviimise eest vastutav isik (edaspidi ettevalmistamise eest vastutav isik) vastutab:
- gaasiohtlike tööde piirkonna õige ja ohutu väljalülitamise ja (vajaduse korral) umbsulguritega tõkestamise eest ja
 - töökäsk-loas ettenähtud ohutusnõuete täitmise eest.
- 2.8. Ettevalmistustööde eest vastutav isik on kohustatud:
- alustama tööd alles peale kooskõlastamist vahetusvanemaga;
 - kindlustama töökäsk-loa meetmete täitmise täielikult ja vajalikus järjekorras;
 - kindlustama õhuanalüüside tegemise peale ettevalmistavate meetmete täitmist;
 - koos gaasiohtlike tööde eest vastutava isikuga instrueerima töövõtuoorganisatsiooni töötajaid põhilistest ohtudest ja kahjulikkusest struktuurüksuses;
 - rontrollima peale ettevalmistustööde lõppemist nende täitmise mahtu ja kvaliteeti;
 - andma objekti üle gaasiohtlike tööde teostamise eest vastutavale isikule;
 - informeerima gaasiohtlike tööde teostamise eest vastutavaid isikuid ja tööde teostajaid objekti eripärast ja kõige iseloomulikemaist ohtudest, mis võivad tekkida tööde täitmisel
- 2.9. Gaasiohtlike tööde teostamise eest vastutav isik vastutab:
- töökäsk-loas ettenähtud ohutusnõuete õige ja täieliku täitmise, töö teostajate küllaldase kvalifikatsiooni;
 - nende täieliku ja kvaliteetse instrueerimise;
 - tööde tehnilise juhtimise ja töötajate poolt ohutusnõuetest kinnipidamise eest;
 - tehtud tööde täielikkuse ja kvaliteedi eest.
- 2.10. Gaasiohtlike tööde teostamise eest vastutav isik on kohustatud:
- koos ettevalmistuse eest vastutava isikuga kontrollima ettevalmis-tusmeetmete täitmist ja objekti valmidust töödeks;
 - kontrollima töö teostajatel isikukaitsevahendite, tööriistade ja teiste töövahendite olemasolu, korrasolekut ja vastavust tööde iseloomule;
 - instrueerima gaasiohtlike tööde teostajaid gaasiohtlike tööde läbiviimise reeglitest vastavalt juhendile;
 - teatama vahetusvanemale objekti valmidusest I gruppi gaasiohtlikeks töödeks. Vastava ametikoha puudumisel, teatama struktuuriüksuse juhile või töökeskkonna spetsialistile;
 - kontrollima töökäsk-loas või töökoha juhendis ettenähtud toimingute täitmist gaasiohtlike tööde täitjate poolt;
 - tagama gaasiohtlike tööde läbiviimise järjekindluse ja režiimi;
 - tagama õhukeskkonna kontrolli;
 - võtma tarvitusele meetmed, mis välistavad töid mitte teostavate isikute juurdepääsu gaasiohtlike tööde piirkonda;

- ohu tekkimisel või tööde teostaja enesetunde halvenemisel katkestama töö ja viivitamatult teatama struktuuriüksuse juhile ning võtma tarvitusele vajalikud meetmed tööohutuse tagamiseks;
- veenduma reglementeeritud katkemiste lõppemisel, et ohutu töö läbiviimise tingimused ei ole muutunud ning mitte lubama tööde jätkamist kui on tuvastatud ohutu töö läbiviimise tingimuste muutused;
- töö lõppedes kontrollima koos vahetusvanemaga teostatud töö mahtu ja kvaliteeti ning sulgema töökäsk-loa.

2.11. Gaasiohtlike tööde teostajad (sh töövõtuorganisatsioonid) vastutavad:

- kõigi töökäsk-loas või II grupi töid kajastavais töökohtade juhendites ettenähtud ohutusmeetmete täitmise eest,
- tehtud tööde täielikkuse ja kvaliteedi eest.

2.12. Gaasiohtlike tööde teostajad on kohustatud:

- läbima instruktaazi tööde ohutu läbiviimise kohta ja kirjutama töökäsk-loale alla;
- töövõtuorganisatsioonide tööde teostajad peavad läbima teadmiste kontrolli vastavalt juhendi p 1.10 koos protokolliga vormistamisega;
- tutvuma tööde läbiviimise kohas töö tingimuste, iseloomu ja mahuga;
- teostama ainult töökäsk-loas märgitud tööd;
- alustama tööd ainult tööde läbiviimise eest vastutava isiku korraldusel;
- kasutama isikukaitsevahendeid ja järgima töökäsk-loas ettenähtud ohutusnõudeid;
- teadma kahjulike ainetega mürgitamise tunnuseid, side- ja signalisatsioonivahendite asukohti, kannatanute ohtlikust tsoonist evakueerimise korda;
- oskama kasutada isikukaitsevahendeid, päästevarustust ja tööriistu; järgima brigaadi töötajate seisukorda, osutama neile vajalikku abi. Enesetunde halvenemisel või töötajate haiglase oleku tunnuste tuvastamisel katkestama töö ja koheselt teatama sellest tööde läbiviimise eest vastutavale isikule;
- katkestama töö ohtliku olukorra tekkimisel, samuti struktuuriüksuse juhataja, vahetusvanema, töökeskkonnaspetsialisti, töökeskkonnajuhataja nõudmisel;
- peale tööde lõpetamist tegema töökoha korda, koristama tööriistad, seadeldised jne.

3. Gaasiohtlike tööde dokumentatsiooni vormistamise kord

- 3.1. I grupi gaasiohtlikele töödele vormistatakse töökäsk-luba (lisa 3), mis näeb ette ettevalmistavate ja töö ohutust tagavate meetmete väljatöötamise.
- 3.2. Töökäsk-loa allkirjastab tööpaigaks oleva struktuuriüksuse juht, tema puudumisel asendav isik. Töökäsk-luba kooskõlastatakse tsehhijuhataja ja töökeskkonnaspetsialistiga, vajaduse korral naaberstruktuuriüksustega.
- 3.3. Töökeskkonnaspetsialist registreerib kooskõlastatud gaasiohtlike tööde töökäsk-luba ja omistab järjenumbri.
- 3.4. Töökäsk-loa täitmine pliiatsiga on lubamatu, samuti parandused tekstis ja allkirjad läbi kopeerpaperi. Parandused kinnitatakse originaalallkirjaga, märgitakse kuupäev, parandused teinud isiku amet, ees- ja perekonnanimi.
- 3.5. Töökäsk-loa allkirjutanud isik vastutab ettevalmistavate ja täitmis-meetmete õigsuse ja täiuse, töökäsku lülitatud juhtide ja teostajate vajaliku kvalifikatsiooni eest.
- 3.6. Töökäsk-luba vormistatakse kahes eksemplaris, mis antakse ettevalmistustööde eest vastutavale isikule töökäsk-loa toodud meetmete realiseerimiseks.

Peale ettevalmistustööde teostamist annab nende eest vastutav isik mõlemad töökäsk-loa eksemplariid gaasiohtlike tööde läbiviimise eest vastutavale isikule, kes peale ettevalmistustööde täitmise kontrollimist ja töökäsk-loa veergude 10-13 täitmist saab tööde alustamise luba (p. 1.14). Töökäsk-loa ühe eksemplari jätab enda kätte, teise annab üle töökeskkonnaspetsialistile.

- 3.7. Töökäsk-luba gaasiohtlike tööde teostamiseks väljastatakse iga töökoha kohta ¹, igale töid teostavale brigaadile ja see kehtib ühe vahetuse kestel.
- Kui tööd ei lõppenud, sealjuures töötingimused ei halvenenud ja töö iseloom ei muutunud, võib töökäsku samale brigaadile pikendada, kinnitades iga järgmise vahetuse töötamise võimalust p.15 ettenähtud allkirjadega.
- Vajaduse korral kasutada blanketti vastavalt lisale 4.
- 3.8. Enne tööde taasalustamist:
- teostatakse töökohal õhu analüüs ja määratakse nende perioodilisus tööprotsessi käigus;
 - kontrollitakse töötingimuste muutumatust, töökeskkonna-spetsialistiga - tööde jätkamise ohutust (töökäsk-loa punkt 15).
- 3.9. Seadmete ja torustike hermeetilisuse kadumisega seotud kõikide tööde puhul, tuleb töökäsk-loale lisada toote eemaldamise, aurutamise (läbipuhumise, läbipesu) ja sulgurite paigaldamise skeemid, mis on loa välja andnud isiku poolt alla kirjutatud.
- 3.10. Gaasiohtlike tööde lõppedes annab nende läbiviimise eest vastutav isik töökäsk-loa üle struktuuriüksuse juhatajale.
- 3.11. II grupi gaasiohtlike töid võib teostada töökäsk-luba vormistamata. Ohutusmeetmed nende tööde teostamisel peavad olema kajastatud töökoha juhendites või spetsiaalses juhendis, mis koostatakse arvestades käesoleva juhendi nõudmisi (nt koksikuupide remondi juhend).
- 3.12. Enne II grupi gaasiohtlike tööde teostamist võetud õhukeskkonna analüüside tulemused (p 4.5), tuleb fikseerida vastavates žurnaalides.

4. Ettevalmistavad tööd

- 4.1. Gaasiohtlike tööde läbiviimiseks objekti (seadmete, kommunikatsioonide jne) ettevalmistamist teostavad struktuurüksuse eksploatatsioonipersonal ettevalmistamise eest vastutava isiku juhendamisel.
- 4.2. Objekti ettevalmistamisel gaasiohtlikeks töödeks tuleb täita kogu juhendites või töökäskus ettenähtud tööde kompleks. Seejuures tuleb maksimaalselt vähendada ohtlikkuse astet rõhu alandamise, kahjulike ja plahvatusohtlike ainete eraldamise ja nende naabersüsteemidest juurdetuleku vältimise ning sädemete tekkeallikate vältimise teel. Seejuures tuleb kasutusele võtta meetmed, mis maksimaalselt vähendavad gaasiohtlike tööde ohtlikkuse astet rõhu alandamise, kahjulike ja plahvatusohtlike toodete eraldamise ja nende külgnevatest tehnoloogilistest süsteemidest juurdetuleku vältimise ning sädemete tekkeallikate kõrvaldamise teel.
- 4.3. Gaasiohtlike tööde koht, kus on võimalused plahvatusohtlike ja kahjulike ainete väljaviseteks, peab olema piiratud (või tähistatud), vajaduse korral tuleb välja panna valvepostid, vältimaks võõraste inimeste sattumist ohtlikku tsooni.
- 4.4. Liikuvate mehhanismide elektriajamid peavad olema välja lülitatud toiteallikatest nähtava katkendiga.

¹ Üheks töökohaks loetakse:

- tööd ühes aparaadis, reservuaaris, tunnelis, kollektoris, settijas, naftapüüduris, mudasüvendis, sukelkondensaator-jahuti kastis, tsehhidevahelises või tsehhi kaevus, ühes mahutis, mudaaugus jne;
- tööd ühel tõrviktorul või tehnoloogilisel torujuhtmel, reservuaaris, aparaadil või muul ühe mahutiga seadmehel jne;
- ümsulgurite paigaldamine torujuhtmete piirkonna, ühe aparaadi, bloki, sektsiooni, tehnoloogilise süsteemi või seadme väljalülitamiseks;

Käivitusseadmeile, elektri jaotusseadmeile ja juhtimispuhtides riputatakse sildid "Mitte lülitada - töötavad inimesed", mis võetakse maha gaasiohtlike tööde teostamise eest vastutava isiku korraldusel peale tööde lõpetamist.

- 4.5. Ettevalmistamistoimingute läbiviimise kvaliteedi hindamiseks tuleb enne gaasiohtlike tööde teostamist teha gaasiohtlike tööde teostamise kohas laboratoorne või automaatne õhukeskkonna analüüs hapniku, samuti kahjulike, plahvatusohtlike ja tule- plahvatusohtlike ainete sisalduse kohta ning kanda tulemused töökäsk-loasse.

Sissekanne plahvatusohtlike ja tule- plahvatusohtlike ainete kohta klassifitseeritakse põlevainetena.

Põlevainete sisaldus peab olema nulli lähedane. Juhul, kui õhukeskkonnas esinevad põlevained loetakse keskkonnas plahvatusohtlikuks ning gaasiohtlike tööde läbiviimine on keelatud.

- 4.6. Gaasiohtlikeks töödeks ettevalmistumise ajal kontrollitakse isikukaitsevahendite, tööriistade ja muude ohutust tagavate vahendite olemasolu ja korrasolekut. Instrueeritakse tööde teostajaid objekti ohtlikest omadustest selles tütarettevõtte struktuuriüksuses, kus teostatakse gaasiohtlike töid ning kontrollitakse nende oskusi käsitleda isikukaitsevahendeid, ohutute töömeetodite tundmist. Selle kohta tehakse töökäsk-loa p.10 vastav märge.

5. I grupi gaasiohtlike tööde teostamine.

- 5.1. Esimese grupi gaasiohtlikke töid võib teostada ainult peale kõigi töökäsk-loas ettenähtud ettevalmistavate meetmete täitmist.

- 5.2. Gaasiohtlikke töid peab teostama vähemalt kaheliikmeline tööde täitjate brigaad (kaevudes vähemalt kolmeliikmeline). Brigaadi liikmed peavad olema varustatud isikukaitsevahenditega, eririetusega, erijalatsitega, tööriistadega, seadmetega ning abimaterjalidega.

Hingamisorganite kaitsevahendite valik ja nendes töötamise aeg peab vastama standarditele ja tehnilistele tingimustele.

Ühekordse gaasiohtlikus kohas viibimise kestvus isoleerivas gaasimaskis määratakse töökäsk-loa 7.punktis, kuid ei tohi ületada 30 minutit.

- 5.3. Töökäsk- loa alusel tuleb gaasiohtlikke töid reeglina teha päeval.

Erijuhtudel võib kiireloomulisi töid ettevõtte tehnikadirektori või tütarettevõtte juhatuse liikme loal teha pimedal ajal. Seejuures peavad töökäsk- loas olema toodud ohutust tagavad lisameetmed, mis arvestavad pimedal ajal töötamise tingimusi.

Kasutada blanketti vastavalt lisale 4.

- 5.4. Enne gaasiohtlike tööde algust vastutav isik küsitleb iga teostajat tema enesetundest.

I grupi gaasiohtlikke töid võib alustada peale:

- objekti (seadme, kommunikatsiooni jne.) valmiduse kontrolli töökeskkonnaspetsialisti poolt ja töö teostamise võimalikkuse kinnitamist allkirjaga töökäsk-loa 14.punktis;
- tööde läbiviimise eest vastutava isiku korraldust nende läbiviimise alustamise võimalikkusest.

- 5.5. Gaasiohtlikku tööd alustatakse tööde läbiviimise eest vastutava isiku juuresolekul. Tema pideva juuresoleku vajalikkus või perioodiline kontroll määratletakse töökäsk-loa 6.punktis.

Tööde teostajate poolt juhendis ettenähtud ohutusnõuete järgimist võivad kontrollida vanemoperaatorid, kes ei ole hõivatud tehnoloogilise protsessi juhtimisega. Nad informeerivad ohutusnõuete täitmisest gaasiohtlike tööde eest vastutavat isikut.

- 5.6. Tööd naftapüüdurites, sukelkondensaator-jahuti kastis, settijates, ühtlustusmahutites, õhutustankides, liivapüüdurites, teistes süvendites asuvates suure pindalaga avatud rajatistes, kus on või ei ole välistatud kahjulike tule- ja plahvatusohtlike ainete eraldumine, samuti tööd tööstusreovee ja setete vastuvõtukambrites, kaevudes - teostatakse vastavalt kinnistes aparaatides ja mahutites töö teostamisele esitatud nõuetele.
- 5.7. Gaasiohtlike tööde teostamisel tuleb kasutada sädemekindlaid tööriistu, vastavat eririietust ja jalanõusid.
- Valgustamiseks tuleb kasutada kandelampe pingega mitte üle 12 V või plahvatusohtliku segu kategooriale ja grupile vastava teostusega akumulaatorlampe.

6. Täiendavad ohutusmeetmed tööks aparaatides ja mahutites

- 6.1. Ülevaatomiseks, puhastamiseks või remondiks avatavad aparaadid ja mahutid peavad olema tühjendatud produktist, eraldatud töötavatest seadmetest ja torustikest standardsete umbsulguritega ja sõltuvalt neis olevatest keemiliste ainete omadustest läbipeetud, läbi aurutatud otseauruga, läbipuhutud inertgaasiga või puhta õhuga vastavalt töökäsk-loale lisatavale skeemile.
- 6.2. Töökäsk-loa loetelus nimetatud ja töökäsk-luba p. 6 ettenähtud umbsulgurite paigaldamise (mahavõtmise) tööd ei vaja lisa töökäsk-loa vormistamist ning neid võivad teha nii ettevalmistamise töid teostav ekspluatatsioonipersonal kui ka brigaadi koosseisu kuuluv personal. Umbsulgurite paigaldamise (mahavõtmise) ohutusmeetmed peavad olema avaldatud aparaadis töö tegemise töökäsk-loa p. 6.
- 6.3. Kuumad aparaadid ja mahutid peavad enne inimeste sisenemist neisse olema jahutatud vähemalt 40 °C. Erijuhtudel, kui on vaja töötada kõrgematel temperatuuridel, koostatakse täiendavad ohutusnõuded (pidev värske õhu andmine, termilise kaitse kostüümid ja jalanõud, sagedased töövaheajad jne.).
- 6.4. Enne tööde algust aparaatides ja mahutites ja kogu tööde ajaks pannakse gaasiohtlike tööde tsoonis nähtavale kohale üles plakat "Gaasiohtlikud tööd", mis võetakse maha peale tööde lõppu vastutava isiku loal.
- 6.5. Töödel aparaatides ja mahutites peab brigaadis olema vähemalt kaks, kaevudes vähemalt kolm inimest. Reeglina võib aparaadis või mahutis üheaegselt töötada üks inimene. Kui on vaja rohkem, peavad olema välja- töötatud ja töökäsku kantud lisaabinõud. Need näevad ette jälgijate arvu suurendamise (vähemalt üks jälgija ühele aparaadis töötajale), määravad töötajate sisenemise korra, voolikute, signaalpäästenõõride ja muude side- ja signalisatsioonivahendite paigutuse jne.
- 6.6. Kõrgusel, aparaadis, mahutis tööde teostamise korral on töötaja kohustatud kasutama kukkumiskaitsevahendit.
- Kukkumiskaitsevahendit kasutav töötaja peab olema välja õpetatud selle õigeks kasutamiseks.
- Kui töötaja ja jälgija vahel puudub silmside, peab toimina signaalide süsteem signaalpäästenõõri kasutamisega.
- Signaalpäästenõõr on töötaja ja jälgija vaheline sidevahend, mis teostab perioodilise nõõri tõmbamisega töötaja poolt signaalide üleandmist.
- Signaalpäästenõõr ja kukkumiskaitsevahend peavad olema kontrollitud vastavalt tootjatehase juhendile.
- Jälgija peab olema pidevalt aparaadi luugi (ava), mahuti äärel samas varustuses kui töötaja, tal peab olema „töökäsk valmis“ asendis isoleeriv hingamiseseade.
- Jälgija on kohustatud:

- jälgima signaale ja töötaja käitumist;
 - jälgima gaasimaski õhuvooliku seisukorda ja õhukoguri paigutust;
 - vajaduse korral kutsuma kohale tööde eest vastutava isiku ja töökeskkonnaspetsialisti, kasutades käepäraseid side- ja signali-satsioonivahendeid.
- 6.7. Töötajate hingamisorganeid aparaatides ja mahuteis peavad kaitsma ainult katsetatud voolikgaasimaskid või isoleerivad õhuaparaadid. Filtreerivaid gaasimaske on keelatud kasutada.
- 6.8. Töölise laskumiseks aparaati või mahutisse, seal töötamiseks kasutatavad kanderedelid peavad olema töökorras ja vastama ohutus-tingimustele.
- Redeli korrasolekut ja kinnitamise ohutust kontrollitakse tööde läbiviimise eest vastutava isiku juuresolekul.
- 6.9. Aparaati laskumisel või sealt väljumisel ei tohi töötajal käes olla esemeid. Kõik vajalikud tööriistad ja materjalid tuleb toimetada aparaati vältides nende kukkumist ja sädemete teket.
- 6.10. Töötajate aparaati laskumise ning evakueerimise, samuti tööriistade ja materjalide ohutu toimetamise moodused määrab kindlaks tööde läbiviimise eest vastutav isik.
- 6.11. Kui aparaadis või mahutis töötava inimese tegevuses on hälbeid (jõuetuse tunnused, katsed maha rebida gaasimask), samuti teistel ohtlikel tingimustel, on vaja töö kohe katkestada ja tööline mahutist välja tuua.
- 6.12. Kolonn-tüüpi aparaatides samaaegsel tööl, eri kõrgustel, peavad olema ettenähtud tugevad lauslaudised, mis välistavad töötajate traumeerimist tööriistade või materjalide kukkumisel ülevalt ja võimaldavad vajaduse korral tööliste kiiret evakueerimist.
- 6.13. Peale tööde lõpetamist aparaatides kontrollib tööde eest vastutav isik enne luukide sulgemist, et aparaati või mahutisse ei jäänud inimesi, tööriistu, materjale ega muid esemeid ja teeb vastavasisulise sissekande töökäsk-loa 15.punkti.
- 6.14. Tuletööd aparaatides ja mahutites toimuvad täielikult avatud luukidega (avadega) ja õhuvahetusega, mis tagab töötsoonis normaalse õhurežiimi. Tuletööde läbiviimiseks vormistatakse käesoleva juhendiga ettenähtud töökorraldus-luba ning tuletööde luba vastavalt juhendi nr 136 „Tuletööde ohutu organiseerimine“ nõuetele.
- 6.15. Tuletööd aparaadis või mahutis võib ühitada teiste remonditöödega vaid juhul, kui on välja töötatud lisatoimingud, millised kantakse töökäsk-luba p. 6.
- 6.16. Aparaadid ja mahutid, kus tehakse tuletöid, peavad olema maandatud.
- 6.17. Igapäevased tööd aparaatides, mis on tingitud tehnoloogilisest protsessist, lubatakse läbi viia ilma töökäsk-loata, järgides tootmisjuhendite ohutusnõudeid. Näiteks: koksikuupide tühjendamine, raudteetsisternide puhastamine puhastusjaamas, generaatorite puhastamine (v.a. 1000 t generaatorid).
- 6.18. Tööde ajal peavad kaevude avatud luugid olema piiratud, öisel ajal ka valgustatud.
- 6.19. Aparaatide ja mahutite sisepindade katmisel kaitsekihiga, kui eraldub kuumi ja kahjulikke aineid, tuleb ette näha nende ärajuhtimine aparaatidest ja mahutitest
- 6.20. Töö aparaadis, mahutis toimub ilma isiklike hingamisteede kaitsevahenditeta töökäsk-loa alusel, kui aparaadis, mahutis on tagatud hapniku vähemalt 20% mahust ja kahjulike aineid ja gaaside lubatud kontsentratsioonid ei ületa ettenähtud piirnorme ning kui see fakt on fikseeritud töökäsk-loas. Samuti, kui on välistatud nende sattumine väljastpoolt või eritumine setetest, vooderdustest jne.
- Toimingud, mis tagavad ohutu tööde teostamise aparaadis ilma isiklike hingamisteede kaitsevahenditeta, peavad olema avaldatud tööliigi juhendites, töökäsk-loas ja hõlmama:
- kindlustatud katkematut puhta õhu sissepuhet aparaati, mis tagab aparaadis normaalse ohurežiimi;

- katkematut kontrolli õhukeskkonna üle;
- „tööks valmis“ asendis isoleerivate hingamisseadmete olemasolu igal aparaadis töötajal ja jälgijal;
- signaali- ja sidevahendite (valgus-, helisignaali, raadio-telefoniside) olemasolu tööde läbiviimise koha läheduses.

Töötamine kaevudes, kollektorites, tunnelites ja kaevikutes ning teistes analoogsetes seadmetes ja rajatistes ilma isoleerivate hingamisteede kaitsevahendita on keelatud.

- 6.21. Kahjulike ja tule- plahvatusohtlike äkkheidete välistamiseks tuleb teha käsk-loas vastav märke tsehhidevahelistes kanalisatsioonisüsteemides, kaevudes, tunnelites ja analoogsetes rajatistes tööde teostamisest ja teatada naabertsehhide juhile vastavate ohutusmeetmete rakendamiseks.

7. Avariiolukorras:

- 7.1. Gaasi ootamatu lekke korral tuleb töö aparaadis, kaevus viivitamatult katkestada kuni põhjuste väljaselgitamiseni ja nende kõrvaldamiseni. Kõik töötajad peavad lahkuma ohtlikust piirkonnast.
- 7.2. Enne töödega taasalustamist tuleb teostada ettevalmistamistööd ja teha korduv õhuanalüüs.
- 7.3. Esmaabi gaasimürgituse korral:
- viia kannatanu värske õhu kätte;
 - kõrvaldada kõik, mis takistab hingamist (lahti nõõpida krae, võtta ära vöö jne.);
 - kutsuda kiirabi numbrilt 112, informeerida selle kohta dispetšerit tel. +372 334 2216 (17) või sisevalve osakonda tel. + 372 525 4900 ja töödejuhatajat.
 - esmaabi võib osutada VKG tootmisterritooriumi meditsiinipunktis töötav medõde (tel. 334 2203 või +372 51 76 555) ja spetsiaalse väljaõppe saanud isik, kes osutab abi enne kiirabi saabumist.
- 7.4. Igast avariiolukorrast või õnnetusjuhtumist gaasiohtlike tööde ajal teatama tööjuhatajale, ettevõtte dispetšerile ning töökeskkonnaspetsialistile.

KOOSTAS:

Viktoria Viira
Töökeskkonnajuht

Versioon	Muudatuste lühikirjeldus (viide alapunktidele)
1	Esimene väljaanne